

ÍSLENSKI ALPAKLÚBBURINN

NR. 15 — MARS '80

Útgefandi ÍSLENSKI ALPAKLÚBBURINN, félag íslenskra áhugamanna um fjallamennsku, pósthólf 4186, Reykjavík, Ísland.

Blað þetta kemur út í byrjun annars hvers mánaðar, efni í það þarf að berast ritnefnd fyrir 15. næsta mán. fyrir útkomu blaðsins.

Stjórn ÍSALP:

Formaður: Guðjón Ó. Magnússon, s. 36059
Gjaldkeri: Einar Steingrímsson, v. 24400
Ritari: Magnús Guðmundsson, s. 30214
Varaformaður: Björn Vilhjálmsson, s. 16543
Meðstjórn: Ingvar Teitsson
Torfi Hjaltason

Ritnefnd:

Ábyrgðarm.: Ingvar Teitsson
Aðrir í ritnefnd: Magnús Guðmundsson
Sighvatur Blöndahl, s. 44689, v. 10100
Snævarr Guðmundsson, s. 85070
Guðlaug Halldórsdóttir

Ferðanefnd:

Einar H. Haraldsson, s. 75694
Guðjón Ó. Magnússon
Torfi Hjaltason
Björn Vilhjálmsson

Húsnefnd:

Björn Vilhjálmsson
Vilborg Hannesdóttir
Pétur Ásbjörnsson

	bls.
EFNISYFIRLIT	
Frá stjórninni	3
Félagsstarfið	4
Skýrsla stjórnar 1979	5
Reikningar ÍSALP 1979	7
Svipmyndir frá Íslandi	8
Doug Scott og Co.	10
Fjallaannáll - 2. grein	12
Ofkæling og kal	19
Leiðarvísir ÍSALP nr. 9 - Skarðsheiði	22
Fréttapistill	28
Alpaferðir	28
Skárri tækniroð	30
Ferðir og fundir ÍSALP	31

Forsíðumyndin: Erfitt ísklifur í Esju. Myndin tekin í Esjuferðinni 27. janúar. Ljósma.: Höskuldur Gylfason.

Offsetvinna: Repró

Prentun: Formprent

Vélritun: Gerður Helgadóttir.

Frá stjórninni:

Nú að loknum aðalfundi ÍSALP hefst starfsár nýju stjórnarinnar og annarra nefnda, sem hún skipar. Er þess að vænta, að starfið gangi ekki síður á þessu ári en það gerði á því liðna.

Á seinni hluta síðasta árs var jöfn og mikil aðsókn í Ópið hús, var það mest að þakka stuttum (og löngum) kynningaratriðum, sem skipulögð voru hvert miðvikudagskvöld. En eitt var það sem húsnefnd tókst ekki að kynna sem skyldi og það var hússjóðurinn. Þegar útséð var að húsnæðið væri fengið og húsnefnd var skipuð, var ákveðið að stofna styrktarsjóð. Var sjóðnum ætlað að greiða hluta af, eða allan kostnaðinn af húsnæðinu. Sjóðinn átti að reka með stuðningi þeirra félaga, sem mest nota Opna húsið og gætu séð af nokkru fé. Greiðslan var hugsuð kr. 1000 á mánuði og væri hún innheimt tvisvar á ári, kr. 6000 fyrir janúar-júní og sama fyrir júlí-december. Eins og fyrr sagði tókst ekki að framfylgja þessari áætlun sem skyldi á síðasta ári, en nú skal bæta um betur. Æskilegt væri að hússjóður gæti algjörlega rekið félagsheimilið að Grensásvegi 5, væri þá hægt að byggja upp blaðið og bókasafnið fyrir árgjöldin. Þeir sem hafa áhuga á að styrkja hússjóðinn geta snúið sér til húsnefndarmanna og/eða stjórnarmeðlima með greiðsluna og þá á Opnum húsum eða félagsfundum.

Eitt er það mál sem stjórnin hefur lítillaga rætt, en vísar nú til allra, en það er notkun erlendra tökuorða í þeim orðaforða er sérhæfist við klifur. Má þar t.d. nefna: sling, lína eða borði sem bundinn er í lykkju, "jam" þar sem útlím er snúið í sprungu til að halda líkamspunganum, pitch, carabiner, bivouac, prussik

o.s.frv. Það er oft nokkuð hvítleitt að geta ekki talað um klifur án þess að nota erlendar slettur, því væri gott að hafa íslenskar þýðingar á erlendum orðum. En hinu er ekki að neita að sum þessara orða hafa nú þegar hlotið töluverða festu í málinu og eru um leið alþjóðleg, t.d. prussik, bivouac (enska), bivouak (danska, sænska, þýska) og carabiner. Þarft er að þýða sum þessara orða og athuga síðan hvaða tillögur hljóta festu í málinu, önnur er kannski óþarfi að þýða og vísast þá til alþjóðlegra orðanna. Vil ég að lokum opna þessa umræðu með því að biðja menn um að smjatta örlítið á kvenkynsorðinu spönn, yfir vegalengd sem klifinn er milli tveggja megintrygginga (enska: pitch), og athuga hvernig það fer í munni. Annars vísast til greinar Ara Trausta í þessu blaði.

Ég óska mönnum ánægjulegra stunda á klifurslóðum.

Björn Vilhjálmsson

Félagsstarfið

Vífilsfellsferðin var farin eins og ætlað var þann 13.1. Farið var úr bænum kl. 9 f.h. og ekið upp á Sandskeið. Þá skiptu menn yfir á tvo jafnfljóta og steðjuðu í átt til norðvesturhlíðar fjallsins. Allhvasst var af vestri og dálítið frost. Farið var í línur áður yfir lauk og klifrast upp nyrst í norðvesturhlíðinni, meinhæga leið. Nokkri reyndu við aðra leið erfiðari en snæru frá. Uppi á tindinum var safnast saman og síðan gengið niður í hila. Fararstjóri var Magnús Guðmundsson og þátttakendur níu.

Fyrsta áttavítanámsskeið ÍSALP var haldið dagana 21. og 23. janúar. Fyrsta kvöldið var notað til kennslu í notkun áttavita og korts og gerðar ýmsar æfingar innan dyra. Seinna kvöldið var æfing utandyra og genginn dálítill spotti fyrir ofan Geitháls. Námskeiðið heppnaðist vel og má gera ráð fyrir fleiri slíkum í framtíðinni. Þátttakendur voru 10 og leiðbeinandi Einar Hrafnkell Haraldsson.

Magnús Guðmundsson

Esjuferð var farin 27.1. Farið var inn í Hrutadal norðan í Esju. Síðan var stefnan tekin á Þórnyrtind en þar skiptu menn sér í hópa, hver eftir sinni getu. Stærsti hópurinn fór I. gráðu snjóleið, 2 hópar í III. gráðu snjó- og ísklifurleiðir og 2 garpar áipuðust svo upp 40 metra háan ísfoss. Þar var um að ræða IV. gráðu ísklifurleið. Veður hélst frábært allan tímann, logn og hiti við frostmark. Þátttakendur 15 og fararstjóri Höskuldur Gylfason.

Höskuldur Gylfason.

Aðalfundur ÍSALP var haldinn miðvikudaginn 13.2. að Grensásvegi 5. Fundarsókn var allgóð eða um

Snjóklifur í Esju.

40 manns. Fundarstjóri var kosinn Guðmundur Ingi Haraldsson og fundarritari Einar Hrafnkell Haraldsson. Þar næst flutti Guðjón Ó. Magnússon formaður skýrslu stjórnar fyrir árið 1979. Síðan flutti Erlingur Thoroddsen gjaldkeri ÍSALP reikninga félagsins. Engar athugasemdir komu fram, hvorki um skýrsluna né reikningana. Þá var gengið til stjórnarkjörs. Úr stjórninni áttu að ganga Guðjón Ó. Magnússon, formaður, Erlingur Thoroddsen, Björn Vilhjálmsson og Magnús Guðmundsson. Auk þess sagði Helgi Benediktsson sæti sínu lausu en hann átti eftir eitt ár af kjörtímabili sínu. Guðjón var endurkjörinn formaður til eins árs, í stjórn til tveggja ára: Björn og

Magnús, í stjórn til eins árs: Einar Steingrímsson, og í vara-stjórn til eins árs: Torfi Hjaltason. Arnfinnur Jónsson var endurkjörinn sem endurskoðandi ÍSALP.

Að loknu stjórnarkjöri tók Erlingur Thoroddsen til máls, þakkaði stjórninni samfylgdina og kvaðst síðan ætla að gefa ÍSALP bókina Fjallamenn eftir Guðmund frá Miðdal auk árs-áskrifta að hverju því fjallgöngutímariti sem vera skyldi.

Í endann sýndi Helgi Ben. myndir úr starfi klúbbsins á síðasta ári.

Magnús Guðmundsson

Hengilsferðin var farin sunnudaginn 10. febrúar í ágætisveðri. Ekið var að Víkingsskál-anum og gengið þaðan um Sleggjubeinsskarð í Innstadal. Þar var skipt liði. Þrír úr hópnunum klifu upp snævi þakta kletta innst í dalnum og gengu þaðan á Skeggja, meðan hinir gengu á fjallaskíðum "auðveldustu leiðina" á Skeggja. Smákrók urðu skíðamennirnir að taka á sig vegna snjóflóðahattu á stikuðu leiðinni. Eftir smá dvöl á tindinum var ýmist gengið eða rennt sér á skíðum niður í bílana. Fararstjóri Guðjón Ó. Magnússon og þátttakendur átta.

Árshátíð og Tindfjallaferð ÍSALP var farin helgina 22.-24. febrúar. Ekið var á tveimur bílum austur að Fljótisdal á föstudagskvöldið og gíst í farfuglaheimilinu um nóttina.

Næsta morgun var komin úrhellisrigning og var beðið fram að hádegi þartil stytta upp. Upp úr hedei var lagt af stað. Gengið var í krapaelg og aurbleytu í Tindfjallaskála. Þar var aðkoman ferleg, rusl um allt gólf, brotnar rúður og hnédjúpur snjór. Byrjað var á því að moka út, negla borð fyrir glugga og hreinsa til. Síðan var skálinn kyntur duglega og um kvöldið var kominn rúmlega 40° hiti inni í honum.

Þá hófst árshátíðin. Sumir héldu upp á hana með því að borða og aðrir með því að syngja. Aðal-skemmtun kvöldsins var þó Yatzy og var það spilað fram eftir nóttu.

Sunnudagsmorguninn var veður frekar óhagstætt til fjallgangna - þoka og eljagangur og var því aðeins gengið niður í bílana. Heim óku svo hressir og ánægðir félagar. Þátttakendur voru átta Guðjón Ó. Magnússon fararstjóri.

Guðjón Ó. Magnússon

Skýrsla stjórnar 1979

Á þessu ári jókst starfsemi Alpa-klúbbsins og var haldið áfram á þeirri braut, sem áður hefur verið mörkuð. Félagatalið hefur aukist mjög á árinu og hefur félögum fjölgað um 80, úr 120 í 200. Fast að 240 manns hafa þó komist inn í spjaldskrá klúbbsins, en ekki hafa allir greitt árgjald enn sem komið er.

Húsnæðið að Grensásvegi 5 hefur verið félaginu mikil lyftistöng á árinu. Framan af var aðsókn að opnu húsi mjög dræm, en um mitt ár var horfið að því ráði, að vera með fasta dagskrá á hverju miðvikudagskvöldi. Tók þá aðsóknin mikinn fjörkipp og hefur verið góð allan seinni hluta ársins. Eins og kunnugt er leigir klúbb-

urinn húsnæðið í samvinnu við Skandinavísk Boldklub og hefur samstarfið við þann félagsskap verið með ágætum.

Rétt er að geta bókasafns klúbbsins. Ekki getur það talist mikið að vöxtum enn sem komið er, en þó hafa nokkrar bækur verið keyptar til safnsins á árinu og fleiri eru væntanlegar. Mikill áhugi er innan stjórnar að efla safnið, en sú ákvörðun var tekin á stjórnarfundum í maí síðastliðnum að lána ekki út úr safninu að svo komnu máli. Ástæða þessarar ákvörðunar var hin mikla bókaþæð safnsins.

Skáli fjallamanna í Tindfjöllum hefur verið í umsjá ÍSALP eins og kunnugt er og voru farnar tvær vinnuferðir á vegum klúbbsins til að hreinsa hann, mála að utan og innan, auk þess sem skipt var um kabyssu. Er skálinn nú í góðu ásigkomulagi.

Ferðir voru alls 15 á árinu, þar af 4 námskeið: Snjóklifurnámskeið í Hengli, klettaklifurnámskeið á Þingvöllum og tvö ísklifurnámskeið í Gígjökli. Þátttakendur í ferðum voru alls 179, þar af voru 60 þátttakendur í námskeiðunum fjórum. Tókust flestar ferðirnar með ágætum.

Félagsfundir voru haldnir alls 6 á árinu. Var þar ýmislegt fræðslu- og skemmtiefni á boðstólum. Sérstaklega má nefna félagsfund, sem haldinn var 1. ágúst á Hótel Borg, en þar sýndi bandaríski fjallamaðurinn William Q. Sumner myndir frá fjallaferðum í Ameríku og ferð Bandaríkjamanna á K2 1978. 15. ágúst sýndi svo Arnór Guðbjartsson myndir og sagði frá McKinley-leiðangri fjögurra félaga Alpaklúbbsins. Einnig má geta tveggja kvikmynda, sem sýndar voru á félagsfundum í nóvember og desember. Voru þar enskar og um klifur í Himalaya. Eins og áður hafði ferðanefnd umsjón með ferðum og fundum ÍSALP.

Blað klúbbsins kom út reglulega á árinu, alls sex tölublöð. Hefur

það verið óbreytt að formi til, en nokkrar lagfæringar hafa orðið hvað varðar uppsetningu og frágang. Vegna þess að eldri tölublöð blaðsins gengu til þurrðar sum hver, var ákveðið að endurprenta tölublað 7-9. Tiltölulega auðvelt var teknilega að endurprenta þessi blöð þar sem þau voru offsetprentuð, en tölublöð 1-6 voru fjölrituð. Áhugi er þó fyrir því að endurprenta einnig fyrstu sex blöðin, en eins og áður segir er þar erfiðara um vik vegna þess að stenslarnir munu glataðir. Ritnefnd hefur sem áður ynt af hendi mikla vinnu við útgáfu blaðsins.

Rétt er að geta þess, að komið hefur verið á skiptum á blöðum og tímaritum við ýmsa klúbba og félög, innanlands og utan. Má þar nefna F.Í., F.F.A. og amerísku-, frönsku- og svissnesku alpaklúbbana.

Stjórn ÍSALP, sem kosin var á aðalfundi 1979, skipuðu eftirtaldir: Guðjón Ó. Magnússon, formaður, Helgi Benediktsson, varaformaður, Erlingur Thoroddsen, gjaldkeri, Ingvar Teitsson, ritari, og Björn Vilhjálmsson og Magnús Guðmundsson, meðstjórnendur. Stjórnin hélt mánaðarlega fundi og voru þeir allvel sóttir.

Að lokum vill stjórn Íslenska Alpaklúbbsins þakka öllum þeim, sem störfuðu fyrir félagið með fararstjórn, myndasýningum eða annarri vinnu, vel unnin störf.

Stjórn ÍSALP.

ÁRSREIKNINGAR PR. 31.12.1979

Gjöld:

Prentun	759.689
Burðargjöld	206.213
Ritföng	8.205
Húsnæðiskostnaður	387.607
Merki: 1.1.79	38.330
keypt	49.200
	87.530

+ 10.2.	80.000	7.530
Auglýsingar		54.600
Myndasýn. Hótel Borg		60.000

Tekjur:

Ársgjöld	1.024.500
Merki	8.000
Auglýsingatekjur	535.592
Húsnæðistekjur	95.000
Tekjur af ferðum	44.500
Seldur útbúnaður	20.000
v/Bókasafns	5.000
Vextir	15.193
Tekjur umfram gjöld	263.941

SAMTALS	1.747.785	1.747.785
---------	-----------	-----------

Eignir:

Ávrs. 1371 Landsbandinn	301.743
Bókasafn	105.814
Sjúkrabörur	41.875
Merki	80.000

Skuldir:

Ógreidd húsaleiga		129.400
Höfuðstóll 1.1.79	136.091	
Tekjur skv.		
rekstrarreikn.	263.941	400.032

SAMTALS	529.432	529.432
---------	---------	---------

Reikningar þessir hafa verið yfirfarnir og eru samþykktir.

Reykjavík 13.12.1979

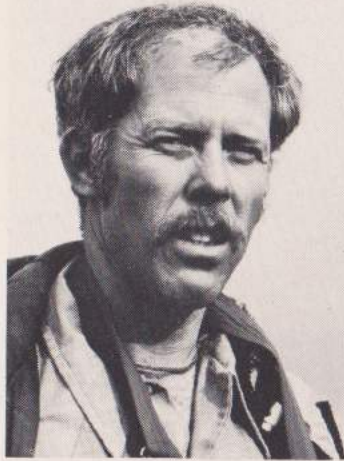
Svipmyndir frá Íslandi

Þegar ég heimsótti land ykkar fyrir skömmu, átti ég þess kost að kynna þá nýjan leik fólkinu í landinu og fjöllum þess. Þar sem ég hef einnig ferðast um og klifrað í ýmsum fjallasvæðum heimsins, ætla ég nú að segja ykkur frá nokkrum hugrenningum mínum um fjallamennsku á Íslandi.

Árið 1976 kom ég í fyrsta sinn með fjölskyldu minni til Íslands. Þá dvaldi ég hjá gömlum vinum frá stúdentsárum mínum í Seattle, Sigfúsi Björnssyni, Eddu Benjamínsson og Tótu Sigfúsdóttur. Í það skiptið dvöldum við mest í Reykjavík, fórum þó í nokkrar styttri ferðir út á landsbyggðina. Ég hreifst þá bæði af þjóðinni, gömlum þjóðsagnahefðum ykkar og af landinu sjálfu, sem mér fannst ungt, tilkomumikið og fagurt. Ég vonaðist til að geta komið aftur síðar til að skoða fjöllin ykkar betur.

Árið 1979 tókst mér það. Ásamt Ingvari Teitssyni, Guðmundi Péturssyni, Magnúsi Guðmundssyni og Torfa Hjaltasyni fór ég frá Reykjavík suðaustur fyrir Vatnajökul, þar sem við klifum tvö fjöll og spjölluðum heilmikið saman. Í fyrsta hluta ferðarinnar gengum við upp Kálfafellsdal og klifum Þverártindsegg. Á leiðinni þurftum við að vaða yfir á, síðan að brölta upp seinfarna leið um skriður, klettabelti og jökulfannir. Þegar við vorum þannig komnir upp að háfjallinu austanverðu, komumst við að raun um, að suðurhryggurinn, sem við höfðum ætlað að reyna við, var of erfiður. Því gengum við suður og vestur fyrir fjallið og þaðan upp að hátindinum á hefðbundinn hátt. Á þessari hringferð fengum við stórfenglegt útsýni yfir Vatnajökul og Úræfajökul. Okkur tókst að sigrast á síðasta klettabeltinu og fengum í sameiningu notið kvöldsólarinnar á hátindi fjallsins.

Daginn eftir tjölduðum við í

Bill Sumner

Skaftafelli í grennd við hóp frá Ferðafélagi Íslands og ráðgerðum að ganga á Hvannadalshnúk frá Sandfelli. Á leiðinni upp jökulinn gengum við upp úr þoku og skýjum og áttum mjög ánægjulega stund í glampandi sól á hájöklinum. Vil ég fullyrða, að hátindur Íslands er einn sá eftirminnilegasti, sem ég hef stigið á. Næsta morgun fórum við í stutt ísklifur á sporði Skaftafellsjökuls, og var þar með lokið fjallgönguhluta Íslandsferðarinnar.

Sú klifurtækni og útbúnaður, sem ég sá í Íslandsferðinni, virðist hliðstæð við það sem gerist annars staðar á Vesturlöndum. Þeirrar tilhneigingar hefur gætt í Bandaríkjunum - og e.t.v. á Íslandi líka - að burðast með ofgnótt útbúnaðar í fjallaferðum. Í auðveldum ferðum skiptir þetta ekki máli, en á erfiðum klifurleiðum verður annað uppi á teningnum. Verum minnug þess, að hægt er að klífa leiðir eins og norðurvegg Eiger-fjalls í Sviss með minna en 15 kg. útbúnaðar. Að þessu

leyti geta ríkidæmi og velmegun verið dragbítar á vellíðan í klifri.

Sem útlendingur á ég erfitt með að dæma af neinni nákvæmni um fjallamennsku á Íslandi, þótt ég hafi komið þangað í stutta heimsókn. Hins vegar sé ég, hverja sérstöðu Ísland hefur, og dreg af því mínar ályktanir, með hliðsjón af reynslu úr öðrum heimshlutum, hvað þar er eða gæti orðið. Mér virðist, að:

1. Þið eigið fagrar óbyggðir með margvíslegum möguleikum á löngum, hefðbundnum göngu- og klifurferðum, og:
2. Þið eigið nóg af snjó og klettum til að þróa ykkar eigin klifurferðir í erfiðum ís og bergi. Þetta klifur veitir ánægju út af fyrir sig, en er auk þess ágæt byrjunarþjálfun fyrir klifur í öðrum heimshlutum.

Óbyggðir eru auðvitað afstætt hugtak. Ég lít svo á, að óbyggðir séu landsvæði, sem eru nánast ósnortin af mannavöldum, þar sem ég get ferðast um og kynnst landinu í þeirri mynd, sem það hefur verið um þúsundir ára. Ég er þeirrar skoðunar, að þetta sé nokkuð, sem þið attuð að varðveita af kostgæfni. Ég ræddi við vini mína á Íslandi um tvennt, sem mjög snertir óbyggðir og varðveislu þeirra; skála og leiðsögubækur. Hvort tveggja veldur aukinni umferð á viðkomandi svæði og í heimalandi mínu hafa staðið harðar deilur um þetta. Hér í Bandaríkjunum hefur sú stefna orðið ofan á, að byggja enga skála yfirleitt og að láta sem flestum svæðum ólýst, til að varðveita þó eitthvað af óbyggðunum. Kanada-menn byggja að visu skála í fjöllum sínum, en þreifa fyrst fyrir sér um staðsetninguna með því að setja upp lítil skýli, sem fara má milli staða. Þessir bráðabirgðaskálar gefa hugmynd um aðsókn og umgengnisvandamál, einnig sést með þessu hvort skýlt sé á staðnum fyrir vindi og snjó.

Margar augljósar leiðir eru enn óklifnar í öllum helstu fjöllum

ykkar, en að auki grunar mig, að finna megi margar þryðilegar, stuttar klettaleiðir í blágrýtis-klettum víðs vegar um landið. Í ferð okkar austur að Vatnajökli sá ég allmörg svæði við veginn, sem ég er viss um, að eru mjög viðunandi til klifuræfinga. Þessi svæði biða eftir, að þið finnið þau og kannið. Stuttar en snarbrattar Íslandur og ís-fossar hljóta að vera algeng að vetri til, jafnvel í grennd við Reykjavík. Með þeim nýtísku ísklifurbúnaði, sem þið eigið, liggur beint við, að glíma við þennan ís. Þessi kletta- og ísklifursvæði eru vel þess virði að þau séu könnuð, ekki aðeins til að njóta klífursins þar, heldur einnig í þjálfunarskyni fyrir stærri fjöll annars staðar.

Mér virðist þið eiga fjallamennsku á frumstigi á eyju fornrar og ævintýralegrar sögu. Með nokkurri aðgát getið þið ekki einungis þjálfað ykkur nógu vel heima fyrir til að klifra hvar sem ykkur sýnist, þið getið líka varðveitt íslenskar óbyggðir, sem eru ekki aðeins sérstaðar, heldur einnig með þeim fegurstu í heiminum. Heppnin er með ykkur og ég vonast til að fá síðar tækifæri til að heimsækja ykkur á nýjan leik.

Bill Sumner

Doug Scott og Co.

"Starfsorka mannsins er með ólíkindum, á síðasta ári mátti hann varla vera að því að kyssa konu sína né króa. Hann hóf árið á fjallaferð og hann lauk því á eftirminnilegan hátt í fjallaferð". Þessa frásögn getur að líta í einu bresku dagblaðanna fyrir skömmu og þar er auðvitað átt við fjallgöngumanninn fræga, Doug Scott, sem hefur haslað sér völl sem einn fremsti fjallgöngumaður veraldar. Scott er Breti að þjóðerni og "býr" í Nottingham, þar sem hann var kennari áður en hann fór að stunda fjallgöngur fyrir alvöru.

Hann hóf árið með því að bregða sér til Baffinseyja, þar sem hann kleif ýsma fræga tinda. Þaðan lá leið hans ásamt Peter Boardman, Joe Tasker og Georges Bettembourg til Nepal þar sem þeir hugðust klífa fjallið Kanchenjunga, þriðja hæsta fjall heims. Scott ásamt Boardman og Tasker tókst að ná tindinum eftir endurteknar tilraunir í vonskuveðri.

Eftir þessa ferð héldu flestir að

The North West side of Kangchenjunga

Scott væri búinn að fá nóg, en það var öðru nær, hann tyllti niður tá heima hjá sér í Nottingham, áður en hann hélt að nýju til Nepal, þar sem hann hugðist dveljast næstu fimm mánuðina. Þar ætlaði Scott ásamt Bettembourg og Mike Covington að klífa tindinn Kusam Kangri, sem er líðlega 7000 metra hár, en mjög erfiður, norðurhlið Nuptsetinds, sem er tæplega 8000 metra hár og loks ætluðu þeir félagarnir að leggja til atögu við Everest, hæsta fjall heims, eftir vesturhryggnum, án þess að nota súrefni.

Scott og félagum tókst að sigra norðurhlið Nuptse, sem er ein af bröttustu og lengstu leiðunum í Himalayafjöllum, en það tók svo mikinn tíma að þeir komust í tímahrak er þeir reyndu við Kusam Kangri og urðu auðvitað að leggja öll áform um Everest á hilluna. Scott kom til sín rétt fyrir jólin og hafði þá verið um þrjár vikur heima hjá sér það sem af var árinu.

Sighvatur Blöndahl.

Allt í útilífið

Yfir 20 gerðir af bakpokum

KLIFURVÖRUR

Core-Tex
laminate
FATNAÐUR

OG

BAKPOKAR
FRÁ

berghaus

Útilíf

GLÆSIBÆ
SÍMI 30350

FJALLAANNÁLL

2. grein

TÍMABIL KÖNNUDANNA (18. öld-1900)

Seinni hluti: Erlendir könnuðir.

2.18 Inngangur

Ferðir annarra útlendinga en sjó-
manna til Íslands voru mjög
strjálar fram yfir miðja 18. öld.
Þá taka að venja komur sínar
hingað erlendir menn í þeim til-
gangi að kynna landi og þjóð.
Ekki voru slíkar ferðir tíðar fram
yfir aldamótin 1800, en aukast
síðan jafnt og þétt eftir því sem
lengra liður. Fyrst voru þessar
ferðir að mestu rannsóknarleið-
angrar einhvers konar og oft
náttúruvísindamenn á ferð. Þegar
kemur fram á 19. öld verða hreinar
skemmtiferðir meira áberandi, og
eftir 1850 verða þær yfirgnæfandi
í hlutfalli við rannsóknarferðir
vísindamanna. Flestir þessara
ferðamanna héldu sig við troðnar
slóðir, en nokkrir hugsuðu herra
og reyndu við hina ýmsu tinda og
bráfaleiðir. Í þessum hópi eru
Englendingar fyrirferðarmestir.
Talsverður áhugi virðist hafa
verið meðal Breta á Íslandi og
möguleikum þess til fjallgangna.
Til að mynda hvatti forseti Breska
Alpaklúbbsins, William Longman, í
ræðu árið 1861 landa sína til að
reyna við óklifna tinda og jökla
á Íslandi. Einnig má geta þess, að
fyrir síðustu aldamót kom út í
Skotlandi handbók fyrir ferðamenn
sem ætluðu til Íslands. Þar er m.a.
lýst Heklugöngu.

Svo til allir þeir útlendingar,
sem hingað komu, notuðu íslenska
fylgdarmenn á ferðum sínum.
Nokkrir Íslendingar höfðu af því
starfa á sumrum að fylgja ferða-
mönnum um hálendið. Sérstakir
fjallaleiðsögumenn virðast ekki
hafa komið upp nema þá helst í
nágrenni Heklu, en þangað gerðu
útlendingar tíðreist á 19. öld.

2.19 SNÆFELL (1833 m.)

(Þessi kafli á í raun heima í
greininni um íslenska könnuði,
en sú vitneskja, sem hér fer á
eftir kom ekki í leitirnar fyrr
en eftir að síðasta blað kom út).

Guðmundur Sveinsson frá Bessastaða-
gerði í Fljótisdal gekk líklega
fyrstur manna alla leið á hátind
Snæfells. Það var 11. ágúst 1872.
Hann hóf ferð sína kl. 10 að kvöldi
frá innsta bæ í Fljótisdal og stóð
á tindinum kl. 8.15 morguninn eftir.
"Það fannst mér tignarlegur staður.
Þar reisti ég stöng með íslensku
flaggi á" - segir Guðmundur í bréfi
sínu til Skuldar.

Önnur skráð ganga á Snæfell var
farin 22. ágúst 1880. G. Vigfússon
(Guðmundur?) gekk þá á fjallið
norðanmegin ásamt félögum sínum.
Fóru þeir yfir lítinn falljökul,
sem var afar mikið sprunginn. Meðal
annars urðu fjallgöngumennirnir að
skrifa yfir breiðar jökulgjár á
mjóum snjóbrúum. Hæðin mældist
6400 fet, en við ratur fjallsins
2600 fet. Í bréfi til Norðanfara
lýsir G. Vigfússon útsýni og leið-
réttir m.a. landakort af svæðinu.

Þá birtir hann líka lista yfir
jurtir sem fundust á fjallinu, þar
á meðal jöklasóley.

2.20 HEKLA (1491 m.)

Sir Joseph Banks, Uno von Troil og
fleiri gengu á Heklu 1772. Var það
önnur gangan á fjallið (1. gangan:
Eggert og Bjarni). Banks og
félagar héldu þetta vera í fyrsta
skipti sem Hekla væri gengin.
Reyndar sátu þeir nokkru seinna
kvöldverðarboð í Hafnarfirði þar
sem Bjarni Pálsson var meðal gesta
en Bjarni ómakaði sig ekki á því
að leiðrétta þá.

Næst er gengið á Heklu 1789 af
Sir John Stanley of félögum.

Snæfell, séð frá norðri

Eins og ljóst má vera af ofansögðu
eru göngur Sveins Pálssonar 1793
og 1797 ekki önnur og þriðja
gangan upp á Heklu, heldur fjórða
og fimmta. Velunnari Alpaklúbbs-
ins, Dick Philips, benti á þessa
vitaleysu í bréfi, sem okkur barst
í hendur fyrir skömmu. Kunnum við
honum hinar bestu þakkir fyrir.

Eftir 1800 gerast göngur tíðari
á Heklu og flestir þeir útlend-
ingar, sem á annað borð ganga á
fjöll hér á landi, ganga á Heklu.
Fyrsta konan, sem gengur þar upp,
er líklega Ida Pfeiffer, þýskur
ferðalangur, sem hingað kom 1845.
Fór hún frá Selsundi með fylgdar-
manni.

2.21 SNÆFELLSJÖKULL (1446 m.)

Eins og áður hefur verið greint
frá gengu þeir Eggert og Bjarni á
Snæfellsjökul fyrstir manna árið
1753.

Árið 1789 var gengið á hann öðru
sinni og voru þar á ferð Englend-
ingarnir Sir John Stanley og
félagi hans, Mr. Wright. Þeir

fóru átta saman frá Stapa, sex
Englendingar, einn Dani og einn
íslenskur fylgdarmaður. Aðeins
Stanley og Wright náðu alla leið
upp að Jökulþúfunum. Hinir urðu
eftir 150 metrum neðar, við slæma
jökulsprungu. Þeir mældu hæð
fjallsins með loftvog 4534 fet
og er það mun réttari mæling en
hjá þeim Eggert og Bjarna (6800
fet).

Þriðja gangan var farin 1810 af
tveimur Englendingum, Bright og
Holland. Með þeim fóru þrír
Íslendingar. Þeir gengu frá Ólafs-
vík og upp að Austurþúfunni.

1815 gengur svo einn Englendingur-
inn til á Snæfellsjökul, biblíu-
salinn og ferðalangurinn Ebenezer
Henderson og með honum þrír Ísl-
endingar.

Eftir þetta fjölgar ferðum á
Jökulinn og var hann vinsall
meðal erlendra ferðamanna á 19.
öld og mun Hekla ein hafa skákað
honum í því efni.

2.22 STRANDMÆLINGARNAR 1801-1814

1801 hófust hér á landi skipulagðar landmælingar á vegum dönsku stjórnarinnar. Aðaltilgangur mælinganna var að fá rétta mynd af strandlengjunni kringum landið til að hægt væri að gera nákvæm sjókort.

Til mælinga urðu liðsforingjarnir sem verkið unnu að ganga á ýmsa tinda og hlaða þar vörður. Flestir þessir fjallstoppar voru nálægt sjó og þar með byggðum, svo ætla má að margir þeirra hafi verið gengnir áður. Auk þess er erfitt að fá nákvæma skrá yfir þessa tinda. Þeir sem lengst unnu að þessari mælingu voru norsku liðsforingjarnir Hans Frisak og Hans Jacob Scheel. Skál nú tít til það sem athyglisverðast má teljast af þeirra fjallgöngum. 1806 gekk Frisak á Drangajökul (925 m.) og síðan aftur fjórum sinnum 1809. Scheel gekk á ýmsa tinda á utanverðum Tröllaskaga sumarið 1810 og hlóð þar vörður. Því verki hélt hann áfram 1811 og gekk þá m.a. á Heljarfjall (1289 m.). Það sama sumar gekk Frisak á Kaldbak (1167 m.) við Eyjafjörð.

Á Austfjörðum voru mælingamennirnir 1812 og gengu þá á ýmsa tinda ónafngreinda. Síðan fara þeir um SA-land 1813. Þar gekk Scheel m.a. á Bakkatind (1057 m.) í Heinabergsfjöllum.

Annarra afreka mælingamannanna norsku verður getið í sérköflum hér á eftir.

2.23 ÖRÆFAJÖKULL (2119 m.)

Fyrsta ganga á Hvannadalshnúk var eins og áður hefur verið frá sagt ganga Hans Frisak 19. júlí 1813. Fylgdarmaður hans þar upp var Jón Árnason hreppstjóri á Fagurhólsmýri. Þeir gengu upp frá Sandfelli. Heimildir eru ekki langorðar um þessa ferð, en Þorvaldur Thoroddsen segir að þetta hafi verið glæfræfing hin mesta. Segir hann jökulinn hafa verið mjög sprunginn og síðasti spöl-

urinn, upp á Hvannadalshnúk, hafi verið erfiðastur. Þar urðu þeir að höggva 86 spor. Alls voru þeir 13 tíma í ferðinni.

Englendingarnir C.W. Shepherd og Mr. Holland gerðu árið 1861 tilraun til að klífa Öræfajökul frá Hnappavöllum. Þegar þeir komu upp að Hnappi (1851 m.) í brún gígskálarinnar urðu þeir að snúa við vegna sprungna.

Árið 1890 gerði Bretinn Frederick W.W. Howell fyrri tilraun sína til að ganga á Öræfajökul. Lagði hann upp frá Sandfelli 12. ágúst í fylgd þriggja Svínfellinga, Páls Jónssonar, Þorláks Þorlákssonar og Jóns Sigurðssonar. Ekki fóru þeir venjulega leið heldur fóru þeir norður yfir sporð Virkisjökuls, í Hvannadal. Þar tjölduðu þeir og héldu til um nóttina. Daginn eftir var haldið áfram, líklega upp Hvannadalshrygg, en þeir urðu að snúa við vegna veðurs.

Howell snéri aftur árið eftir, og 17. ágúst 1891 leggur hann upp með sömu fylgdarmönnum. Í þetta sinn fóru þeir hina venjulegu Sandfellsleið. Þeir stefndu á Hnapp í SA-brún gígsins í þeirri trú að hann væri hæsti tindur fjallsins. Howell kleif hnappinn einn síns liðs, þar sem fylgdarmennirnir lögðu ekki í brattann. Af Hnappi sá Howell að í norðri var annar tindur hærri (Hvannadalshnúkur). Þeir snéru þegar þangað og linntu ekki fyrr en upp var komið.

Howell hélt þetta vera fyrstu göngu á Hvannadalshnúk og hefur því ekki vitað um ferð þeirra Frisaks og Jóns 78 árum áður.

Þriðja ganga á Hvannadalshnúk verður 1898 þegar danskir læknirinn Schierbeck fer þar upp.

2.24 ÞVERÁRTINDSEGG (1554 m.)

Fyrsta ganga sem um getur á Þverártindsegg er ganga mælingamannsins Scheel, 13. ágúst 1813. Ekki er þess getið hvort hann fór alla leið upp á háeggina, en telja verður það ólíklegt vegna hæðar-

Hvannadalshnúkur. Teikning frá 1893 eftir F.W.W. Howell

innar, sem hann gefur upp. Hann mælir fjallið 1151 m. á hæð með þríhyrningamælingu.

2.25 KERLING (1538 m.)

15. júní 1814 gekk Hans Frisak upp á Kerlingu við Eyjafjörð til að gera þaðan mælingar inn á hálendið. Er þetta fyrsta skráða gangan á fjallið.

Eiríkur Briem gengur á Kerlingu um miðja 19. öld og Hannes Hafstein við þriðja mann 1879.

2.26 EIRÍKSJÖKULL (1675 m.)

Fyrst var gengið á Eiríksjökul einhvern tíma milli 1850-1860. Var þar á ferð útlendur maður í fylgd Ólafs bónda í Kalmanstungu. Ekki hefur tekist, þrátt fyrir eftirgrennslan, að fá nánari upplýsingar um þessa göngu. Það eina sem í ljós hefur komið, er að 1865 kom út í Bretlandi bók í skáldsöguformi, sem greinir frá Íslandsferð nokkurra ungra Englendinga, sem m.a. ganga á Eiríksjökul.

Næsta ganga sem um er vitað var

farin 1895. Er þar á ferð svissneskur prófessor, Heusler að nafni og fylgdarmaður hans.

2.27 HERDUBREID (1682 m.)

Sumarið 1872 var á ferð hér á landi breski landkönnuðurinn og heimshornaflakkarinn Richard F. Burton. Var það sá hinn sami og gat sér hvað mesta frægð fyrir landkönnun í Afríku, m.a. leitinni að upptökum Nílar. Burton ferðaðist nokkuð um Ódáðahraun og gerði þá fyrstu tilraun sem um er vitað til að ganga á Herdubreið. Reyndi hann fyrir sér á fjallinu norðvestanverðu, en snéri við upp við hamrana, sem girða efri hluta fjallsins. Ölli því bæði grjótflog og aðfallandi myrkur.

William Lee Howard hét Bandaríkja- maður nokkur, sem kom hingað til lands ári 1881. Í ferð sinni kvaðst hann hafa gengið á Herdubreið. Öll er frásögn hans af Íslandsdvölinni full með ýkjum og lygum. Hann sagðist hafa notað flugdreka í göngu sinni á fjallið, en sú ganga á að hafa tekið 38

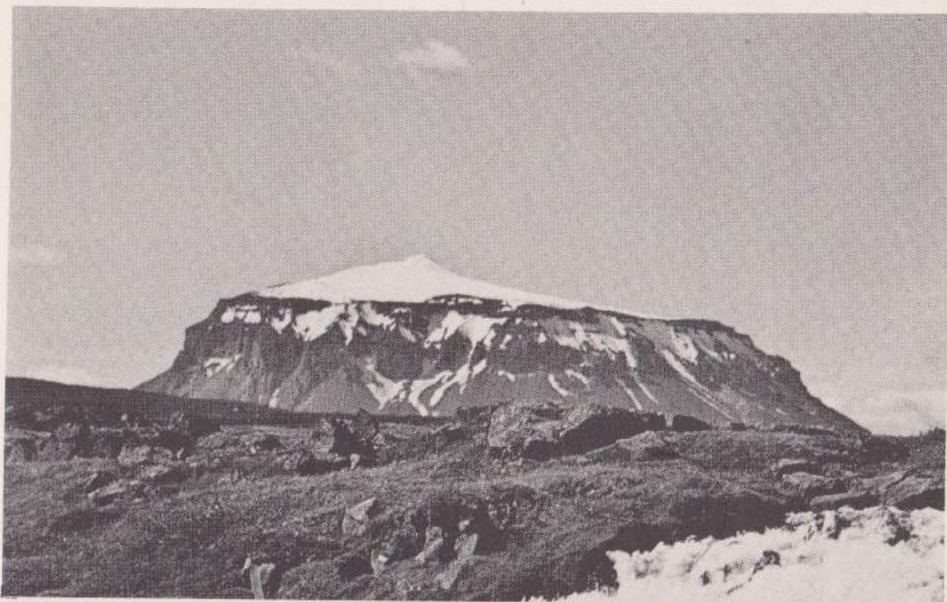
klukkustundir. Hefur Howard þessi ekki verið tekinn nema miðlungi alvarlega og gangan á Herðubreið almennt ekki viðurkennd.

Eitt styður þó frásögn hans, en hann verður fyrstur til að fullyrða að Herðubreið sé eldfjall. Auk þess lýsir hann byggingu fjallsins nokkuð rétt. Í raun er erfitt að útskýra það öðruvísi en hann hafi gengið á fjallið.

Sumarið 1908 er Herðubreið fyrst klifinn svo óyggjandi sé. Eru þar á ferð þýski jarðfræðingurinn dr. Hans Reck og Sigurður Sumarliðason, fylgdarmaður hans. Fóru þeir þá leið, sem enn er farin á fjallið.

2.28 MÝRDALSJÖKULL (1480 m.)

Fyrsta ganga á hábungu Mýrdalsjökuls, Goðabungu, fór fram 2. ágúst árið 1874. Þar er á ferð Breti að nafni William Lord Watts ásamt landa sínum, séra Wynne. Fylgdarmaður þeirra var Jón Magnaldsson. Mældist Watts hæð bungunnar 5750 fet (1750 m.) með loftvog.

Herðubreið

2.29 VATNAJÖKULL

Sumarið 1875 fór leiðangur undir stjórn W.L. Watts norður yfir Vatnajökul. Er þetta fyrsta skráða ferð yfir jökulinn. Með Watts í förinni voru fimm ungir menn af Suðurlandi: Páll Pálsson, Kristófer Þorvaldsson, Olgeir Þorsteins-son, Eyjólfur Bjarnason og Sigurfinnur Ketilsson.

W.L. Watts var félagi í hinum virðulega Breska Alpaklúbb í London. Hann kom fyrst til Íslands árið 1871, þá tvítugur að aldri. Hann kom hingað aftur 1874 og gekk þá á Mýrdalsjökul eins og aður hefur verið getið, en aðalverkefni hans var að fara yfir Vatnajökul. Hann fór upp Síðujökul áleiðis norður yfir, en varð að snúa við norðvestur af Grímsvötnum vegna illviðra og matarleysis. Aðalfylgdarmaður hans í þessari ferð, sem og í hinni seinni, var Páll Pálsson, kallaður jökull.

Leiðangur Watts 1875 lagði upp frá Núpstað í Fljótshverfi 24. júní. Farangur sinn ætluðu mennirnir að draga á sleðum, en í

farangrinum var m.a. tjald og einn stór svefnpoki, sem rúmaði leiðangursmennina alla sex. Meginuppistaðan í nestinu voru 100 pund af kæfu, 50 pund af smjöri og 100 pund af dönsku skipsbrauði (skonroki). Auk annars voru með í förum tvö gallon af ósviknu wiskýi.

Misjöfn veður hrepptu þeir á jöklinum og voru tvívegis veðurteptir, annað skiptið í þrjá daga og hitt skiptið í tvo. Leiðin lá upp Síðujökul að Pálsfjalli, en Watts nefndi það svo eftir Páli félaganum. Þórðarhryrnu gaf hann nafnið Vatnajökul's House. Frá Pálsfjalli lá leiðin vestan Grímsvatna, yfir austanverða Bárðarbungu, niður Dyngjujökul og að jöklinum við Kistufell. Höfðu þeir þá verið á jökli í 12 daga. Þegar af jökli kom tók við önnur ganga, ekki styttri, norður að Grímsstöðum á Fjöllum. Þangað komu þeir 10. júlí eftir þriggja daga göngu frá jökulrönd.

2.30 TRÖLLADYNGJA (1460 m.)

W.L. Watts gekk á Trölladyngju í Ódáðahrauni 16. júlí 1875. Með honum í för var Þorlákur Jónsson bóndi á Grænavatni. Þetta gerðist í ferð sem Watts fór eftir jökulgönguna til að kanna elds-umbrotin í Úskju, en þar gaus sem kunnugt er 1875.

2.31 LANGJÖKULL (1355 m.)

Frederick W.W. Howell segir frá fyrstu göngu yfir Langjökul í bréfi til Ísafoldar.

Hann, ásamt tveimur Englendingum og Reykvíkingunum Jónasi og Erlendi (föðurnöfn óþekkt), lagði af stað frá Kalmannstungu 1. ágúst 1899. Fóru þeir í Torfabæli og þaðan með hestana í Flosaskarð. 3. ágúst lögðu félagarnir af stað fótgangandi frá vestara vatninu í Flosaskarði, að sögn Howells, upp á jökulinn og stefndu norðaustur eftir miðhryggnum. Náttáð var við Þursaborg eftir lýsingunni að dama. Í Þögruhlíð komu jöklafararnir 4. ágúst á móti hestum og fylgdarmönnum, en fóru þaðan í náttstað í Þjófadölum. Howell segir leiðina greiðfara og lítið sprungna.

Hér lýkur að segja frá fjallgöngum á tímabili könnuðanna, 1700-1900. Sjálfsagt má finna hér einhverjar villur, en þar má leiðrétta síðar. Í næstu grein verður fjallað um tímabilið 1900-1950, tímabil frumherjanna.

Magnús Guðmundsson.
Ari Trausti Guðmundsson.

MEÐ Í
BAKPOKANN

Helly-Hansen

Pálmason og Valsson
Klapparstíg 16
sími: 27745
kvöldsími: 52261

Ofkæling og kal

Pistill sá, sem hér fylgir, er lausleg þýðing á grein eftir Bill March, sem birtist í "Climber and Rambler" í nóv. 1979. Þar segir, að greinin sé samantekt úr flokki erinda um skaðleg áhrif kulda á mannslíkamann, en þessi erindi voru flutt 1976-1977 í mið-Evrópu. Fjallabjörgunarsveitir, sem eru meðlimir í I.K.A.R. (International Commission for Alpine Rescue), munu nú nota þar aðferðir, sem hér er lýst, við meðhöndlun ofkælingar og kals. Hér er fyrst og fremst fjallað um fyrstu hjálp við ofkælingu og kali. Rétt er, að sem flestir félagar ÍSALP kunni skil á þessari meðferð, þar sem ofkæling og kal úti á víðvangi eru ekki fagat fyrirbæri hér á landi, því miður.

Ingvar Teitsson

OFKÆLING (HYPOTHERMIA)

Leggja ber áherslu á hættuna, sem skapast við ranga upphitun hins ofkælda, þ.e. þegar köldu blóði frá útlimum og húð er "veitt" inn í iður líkamans og veldur þá "upphitunar"-dauða.

Um árabil var lögbð áhersla á að drífa hinn ofkælda sem fyrst niður í heitt bað (40°C eða meira) eða þá í ylvolgt bað sem svo var hitað upp (á ca. hálfri klukkustund) í 40°C. Þessi aðferð veldur hættu á losti og hjartabilun við upphitunina, skal hún því ekki notuð. Einnig er nú talið óráðlegt að nota forhituð teppi eða rafmagnshitapúða, a.m.k. þegar hinn ofkældi er í dauðadái. Þegar fórnarlamb ofkælingar er komið í dauðadái, er iðrahitinn kominn niður undir 30°C - björgunarmenn geta haft þetta til viðmiðunar við aðgerðir sínar.

Í stuttu máli skal öll meðferð ofkælingar beinast að því fyrst

og fremst að hækka hitastigið í iðrum líkamans. Meðferð sú, sem nota ber á víðavangi og í fjallaskálum, er fólgin í að setja heita bakstra á brjóst hins ofkælda.

HEITIR BAKSTRAR:

Lérefstslak er brotið saman fimmfalt og gegnvætt á innra borði með heitu vatni, t.d. úr hitaflösku. Svo er lakið sett utan yfir nærföst hins ofkælda á brjóst-kassa og kvið, þar utan yfir er hinn ofkældi færður í peysu og stakk. Svo er álþynnu (álþoka eða -teppi) vafið þar utan yfir, en um bolinn eingöngu, þ.e. útlimirnir eru ekki vafðir í álþynnu. Loks er hinn ofkældi vafinn í heild inn í allmörg teppi, sem lögbð eru þétt að hálsinum. Ef flytja þarf hinn ofkælda á börum eða sleða, skal honum fyrst stungið í svefnþoka og svo búið um með öryggislinum. Endurnýja þarf heitu bakstrana á einnar klukkustundar fresti.

Þessi upphitunaraðferð hefur líka verið notuð á spítölum, þar eð:

- Aðferðin er einföld.
- Iðrahitinn hækkar strax.

Aðferð þessi styðst við amerískar rannsóknir á ofkælingu eftir fall í vatn, sem sýna að mikið varmatap getur orðið út um hliðar brjóst-kassans. Hér er húðfítan yfirleitt þunn og lungun koma því nærri yfirborði líkamans.

ADRAR AÐFERDIR TIL UPPHITUNAR OG VARDVEISLU IÐRAHITA:

- Gjöf upphitaðs vökva í æð (1 líter af 5% þrúgusykurs (glucose) -lausn, hitað upp í 43-45°C og gefið á slystað). Hægt er að fá sérstaka "Carinthian"-hitunarpoka, sem bundnir eru utan um vökvaflöskuna. Fást t.d. frá austurrísku fjallabjörgunarpjónustunni (Austrian Mountain Rescue

Service). Vökvagjöf þessi hækkar iðrahitann um ca. 3.5°C. Gefa ber vökvann hægt.

2) Með gjöf hitaðs súrefnis (á súrefnisgrímu) má hækka iðrahitastigið um 3-5°C, en þetta krefst flókins útbúnaðar.

3) Magaskolun með volgu vatni er fræðilega möguleg, en er þó engu betri en hitabakstrarnir, sjá hér að framan.

4) Ef hinn ofkældi hettir að anda sjálfkrafa, er betra að endurlífga hann með munn-við-munn aðferðinni en öndunarbelg og grímu, því belgurinn dælir köldu lofti í lungu hins ofkælda.

5) Óráðlegt er að reyra útlími í því skyni að hindra kalt bláæðablóð í að ná til iðranna.

6) Forðast skal að hreyfa hinn ofkælda nema sem allra minnst. Ef rétt er úr bognum hnám, getur það valdið lækun iðrahitastigs úr 30 í 27°C (vegna innstreymis kalds blóðs úr fótum).

7) Heitir bakstrar aftan á hálsinn eru gagnslitlir, því að ekki þjónar tilgangi að hita heilann upp sérstaklega.

8) Stuttbylgjumeðferð er gagnleg, en þó ekki betri en heitu bakstrarnir.

Á grundvelli þess, sem nefnt hefur verið, málir I.K.A.R. með, að fyrstuhjálpar-aðilar veiti eftirfarandi meðferð:

I. Á vettvangi, hinn ofkældi með meðvitund:

a) Hreyfið hinn ofkælda sem minnst, hann skal ekki ganga né hreyfa sig.

b) Farið hinn ofkælda í þurr fót, ef það er hægt án þess að hreyfa hann teljandi.

c) Leggið heita bakstra á brjóst-kassann á einnar klukkustundar fresti.

d) Gefið hinum ofkælda heitan, sykraðan drykk.

e) Vermíð hinn ofkælda með beinni líkamssnertingu.

f) Hvorki skal nudda né reyra útlími.

g) Gefið ekki stungulyf (t.d. morfín eða slík verkjalyf) undir húð eða í vöðva, því að vegna lélegrar blóðrásar mun lyfið ekki ná að frásogast frá stungustaðnum.

II. Á vettvangi, hinn ofkældi með-vitundarlaus:

a) Ef hinn ofkældi virðist í hjartastoppi (púlsar finnast hvorki framanvert á hálsi né í nára) skal beita hjartahnoði og munn-við-munn blástursaðferð. Notið ekki öndunarvél eða -belg.

b) Leggið heitan bakstur á brjóst-kassann.

c) Fylgist stöðugt með púlsi hins ofkælda.

III. Í skála (innan dyra):

a) Leggið hinn ofkælda í hlýtt rúm.

b) Leggið heita bakstra, sbr. að ofan.

c) Fylgist með púlshraða.

KAL (FROSTBITE):

Þrjú stig hafa verið skilgreind:

1. gráða: Hvítir, kaldir og e.t.v. harðir og dofnir útlímir.

2. gráða: Blóðrumyndun (eftir daga eða vikur).

3. gráða: Svartur, drepkenndur vefur (eftir daga eða vikur).

Ekki er hægt að greina á slystað, hvort kal sé grunnt eða djúpt. Meðferðin verður því í öllum tilvikum sú sama. Þó er mikilvægt, að gæta fyrst að, hvort almenn ofkæling sé með í spílinu, því að sé svo, verður að meðhöndla hana fyrst.

Kal hefur í fêr með sér:

a) Samdrátt (þrengingu) æða í "útkjálkum" líkamans.

b) Blóðið verður seigfljótandi, þegar það kólnar - og á því erfiðara með að ná til "útkjálkanna".

Meðhöndlun kals skal því beinast að tvennu:

1) Víkka út æðar.

2) Bæta flæðigetu blóðsins.

Sem stendur eru uppi tvær meginstefnur varðandi meðhöndlun kals:

1) Hröð upphitun í vatnsbaði við 43-45°C.

2) Hæg upphitun í 10° heitu vatnsbaði, sem svo er hitað gætilega (á hálfri klukkustund) upp í 40°C. I.K.A.R. hefur nú hafnað hröðu upphituninni vegna þess að hún valdi misvægi milli súrefnisþarfar og súrefnismagns til reiðu, en slíkt misvægi leiðir til súrnunar vefjanna og varanlegrar skemmdar. Örva verður blóðflæði til útlímanna áður en hinir kölnu líkamshlutar eru hitaðir upp. Hröð upphitun er líka afar sársaukafull.

MEÐFERÐ KALS:

I. Á vettvangi:

a) Hita upp iður líkamans með því að gefa heita, sykraða drykki og leggja heita bakstra, samanber að framan.

b) Þjörgunarmaður skal verma kölnu líkamshlutana með eigin líkamshluta (innan klæða), s.s. í holhönd eða á maga eða milli fóta.

c) Nuddið ekki kalsvæðið upp úr snjó né á annan hátt. Berið ekki krem né annað slíkt á kalsvæðið.

d) Hyljið kalsvæðið með þurrum, léttum umbúðum, forðist að setja þrýsting á það.

e) Þegar um kal er að ræða án almennrar ofkælingar, skal hvetja fórnarlambið til að hreyfa kalna líkamshlutann sem mest. Ef einungis er um lítils háttar kal að ræða, má láta hinn sjúka ganga, ella er rétt að bera hann.

II. Í húsi:

a) Hlýtt rúm.

b) Gefið heitan, sætan drykk, ef til vill með áfengi út í (víkkar æðar).

c) Setjið kalna líkamshlutann í vatnsbað (um 10°C heitt), sem síðan er hitað upp í 40°C á hálfri klukkustund, ef hinn sjúki þolir við fyrir verkjum. Ella skal hækka hitastigið hægar.

d) Búið um kalsvæðið með hreinum, þurrum umbúðum.

e) Segið hinum sjúka að hreyfa kölnu límina án afláts.

Ingvar Teitsson þýddi.

Leiðarvísir ÍSALP:

Nr. 9: SKARÐSHEIÐI

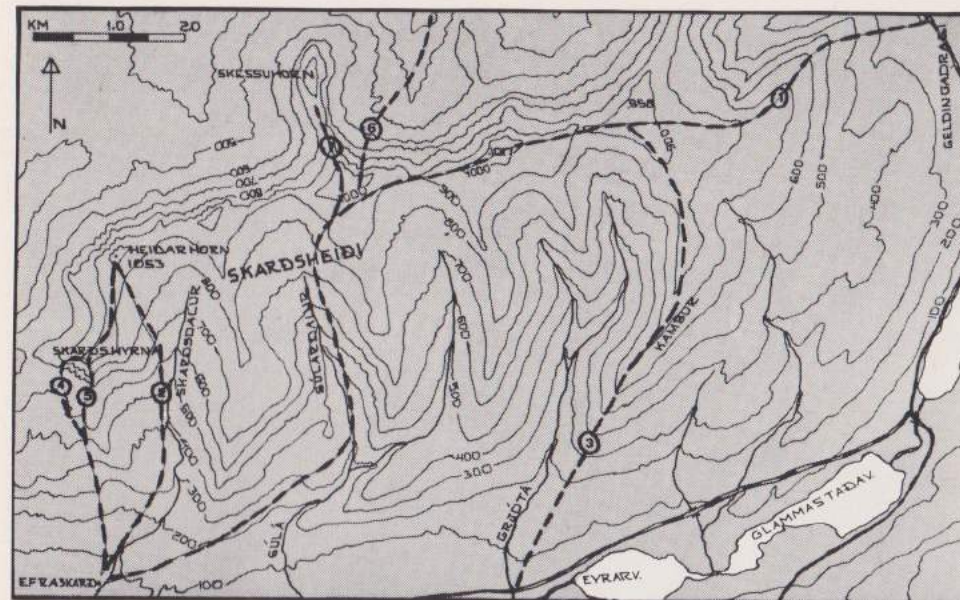
Skarðsheiðin er eitt þeirra fjalla, sem sífellt blasa við höfuðborgar-búum, og ekki er hægt að neita því að hátindurinn, Heiðarhorn, 1053 metra hár, hefur mikið aðdráttar-afl. Það eru þó fleiri tindar heiðarinnar sem draga að, og nægir í því sambandi að nefna Skarðshyrnuna og Skessuhorn, sem fjallað var um sérstaklega í síðasta hefti blaðsins.

Þegar lagt er til atlögu við Skarðsheiðina er aðallega lagt upp frá þremur upphafspunktum, frá bænum Efraskarði í Strandahreppi, í taþlega 100 m. hæð yfir sjávarmáli, frá Draghálsi í um 200 m. hæð yfir sjávarmáli, og frá Horni í Skorradal, sem er í um 60 m. hæð yfir sjávarmáli.

Um tvær leiðir er að ræða frá höfuðborgarsvæðinu, en það er um Hvalfjörð og annað hvort um Dragháls, ef leggja á upp frá hálsinum eða Horni í Skorradal, eða um Hvalfjarðarströnd, sé lagt upp frá Efraskarði. Beygter til hægri við Miðfells múla, norður upp að Efraskarði, sé sú leið valin.

Segja má að sjö leiðir séu oftast farnar þegar lagt er á Skarðsheiðina og eru þar flestar auðveldar uppgöngu. Það tekur 3-10 klukkutíma að sigra fjallið eftir því hvaða leið er valin. Þó ekki taki nema daginn að sigra fjallið eftir hinum aðskiljanlegu leiðum, þá er ekkert því til fyrirstöðu að dvelja lengur á fjallinu, því næg eru verkefnin. Tiltölulega auðvelt er að finna tjaldstaði við rætur fjallsins og auðvitað er hægt að bívakka hvar sem er í fjallinu.

Því er eins farið með Skarðsheiðina eins og Skessuhorn, sem fjallað var um í síðasta hefti, að flestar leiðirnar eru mun skemmtilegri til uppgöngu á vetrum, þegar snjór og ís er á fjallinu. Besti tíminn er janúar til apríl, en birtu skortir þó tilfinnanlega í janúar. Það er einkum tvennt, sem fjallgöngumenn verða að varast á Skarðsheiðinni, annars vegar grjóthruns-hættuna á sumum leiðum yfir sumar-tímann og snjóflóðahættuna á vetrum. Að sumarlagi þarf engan

Skarðsheiði - yfirlitskort

sérstakan búnað á flestum leiðum, nema hvað ráðlegt er að hafa með sér línuspotta, ef eitthvað færi úrskeiðis. Á vetrum er hins vegar nauðsynlegt að hafa ísexi og línuspotta á öllum leiðunum. Til viðbótar koma svo mannbroddar, belti, snjóankeri, skrúfur, karabínur og öryggishjálmur á erfiðari leiðum.

Besta fáanlega kort af svæðinu er loftmyndakort 1613 IV, kvarði 1/50.000. Þá er "Atlasblað" nr. 26 og 36, kvarði 1/100.000 og loks fjórðungsblað, aðalblað nr. 2, Vesturland, kvarði 1/250.000.

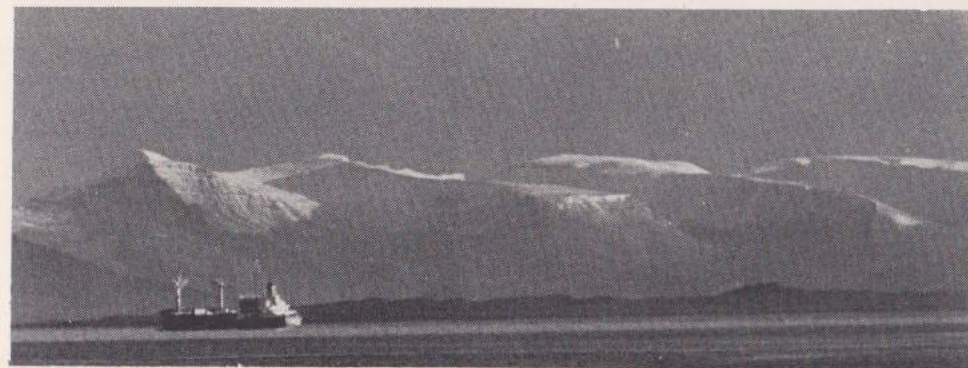
Þær leiðir, sem aðallega eru farnar eru: 1) Dragaleið 2) Normalleið" á Heiðarhorn, 3) Eyrarkamsleið, 4) Hryggleið á Skarðshyrnu, 5) Vesturlæna á Skarðshyrnu, 6) Norðurhlið Skarðsheiðar og 7) Súlnarleið á Skessuhorn. Auðvitað eru mun fleiri leiðir, sem hægt er að leggja til atlögu við og má í því sambandi nefna allar norðurhliðar heiðarinnar.

Einstakar leiðir:

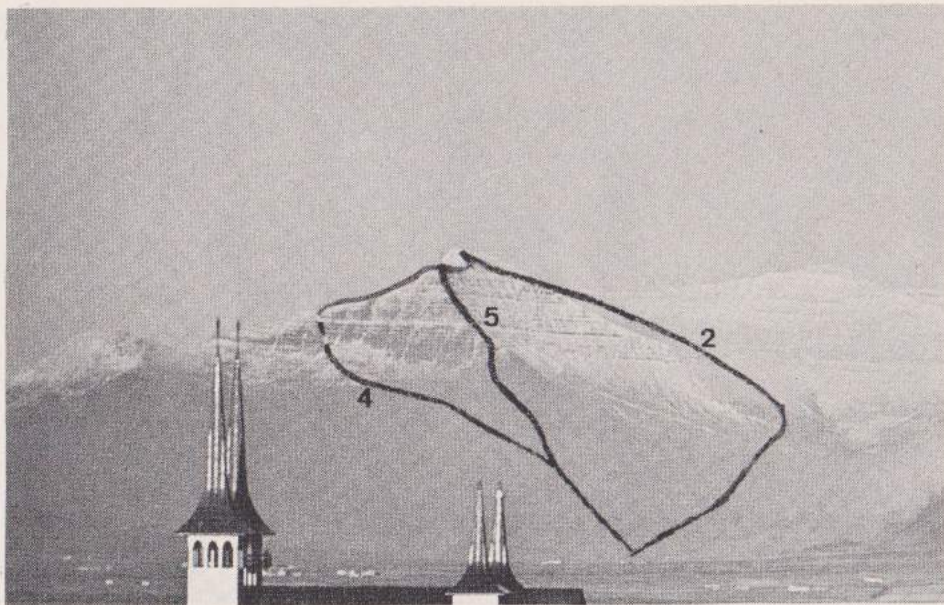
Nr. 1: Dragaleið:

Gráða: I

Dragaleið er örugglega fjölbreyttasta leiðin sem hægt er að velja sér, en hún er jafnframt sú lengsta. Sérstaklega er hún skemmtileg að vetri til. Farið er úr bílum norðan við Hestadals-öxl og síðan er Norðurbrúnum fylgt í vestur og er á einum stað farið yfir mjög mjóan hrygg, sem getur verið varhugaverður. Brúnum er fylgt þar til komið er að hæðar-punkti í um 1017 m. hæð. Þaðan er hægt að fara ýmist yfir á Skessuhorn, Heiðarhorn, eða jafnvel niður, áleiðis í Efraskarð, þá annað hvort niður Súlnárdal eða Skarðsdal. Heildarvegalengdin er um 13 kílómetrar og má reikna með 6-9 klukkustundum í ferðina. Að sumarlagi er ekki þörf á neinum sérstöfum búnaði, nema rétt er að hafa með sér línuspotta og ekki sakar að hafa öryggishjál. Sé

Skarðsheiði, séð úr suðri.

Skarðshyrna og Heiðarhorn.

hins vegar ferðast að vetri til er nauðsynlegt að hafa meðferðis brodda, ísexi, líflínu og snjó-anker.

Nr. 2: "Normalleið" á Heiðarhorn:

Gráða: I

Heiðarhorn er eflaust sá hluti Skarðsheiðar, sem er fjölsóttastur, enda er það mjög auðvelt uppgöngu. Farið er frá Efraskarði upp Skarðsdal vestan við Skarðsá. Gengið er austur undir Skarðshyrnunni uns tindurinn blasir við og stefnan þá tekin á hann, en tindurinn er hæsti punktur Skarðsheiðar í um 1053 m. hæð yfir sjávarmáli. Í góðu veðri er mjög viðsýnt af tindinum. Reikna má með því að vera 2-4 tíma að fara þessa leið. Engin hjálpartæki eru nauðsynleg sé farið að sumri til, en á vetrum er ráðlegt að hafa ísexi, línuspotta og jafnvel mannbrodda.

Nr. 3: Eyrarkamsleið:

Gráða: I

Þegar menn leggja upp eftir Eyrarkamsleið er farið úr bílum við Grjótarbrú og haldið í gegnum Eyrarskóg. Þaðan er stefnan tekin upp Hrísarbrekkur og upp Eyrarkambinn sjálfan og loks er stefnan tekin upp Miðfjallið upp á Austurheiðina í rúmlega 1000 m. hæð yfir sjávarmáli. Hægt er síðan að velja hinar ýmsu leiðir til niðurgöngu, auk þess sem auðvitað er hægt að skreppa á Skessuhorn eða Heiðarhorn. Ferðin tekur 3-5 tíma eftir atvikum sé hornum sleppt, annars má bæta við 1-2 tímum. Þetta er tiltölulega létt leið uppgöngu og gerir ekki kröfur um aukabúnað að sumarlagi, en á vetrum er nauðsynlegt að hafa ísexi, línuspotta og mannbrodda í sumum tilvikum.

Nr. 4: "Vesturlæna" Skarðshyrnu:

Gráða: I

Til að komast að Skarðshyrnu er haldið upp frá Eyrarskarði í átt til Vatnsdals, farið vestan undir Litlahorni, sem er tæplega 700 m.

hátt. Þaðan er stefnan tekin á gil, sem gengur upp í gegnum klettabelti Skarðshyrnunnar. Þegar upp úr gili kemur er hryggnum fylgt upp á tind, sem er í um 946 m. hæð yfir sjávarmáli. Frá tindi Skarðshyrnunnar er svo stuttur spölur upp á tind Heiðarhorns. Reikna má með um 2-4 tímum í ferðina upp þessa "Hryggleið" sem er tiltölulega létt uppgöngu. Á sumrum þarf aðeins að hafa meðferðis línuspotta, en á vetrum er nauðsynlegt að hafa að auki ísexi, mannbrodda og snjóanker. Nokkur grjóthrunshætta er í gili á sumrum og snjóflóðahætta á vetrum.

Nr. 5: "Hryggleið" á Skarðshyrnu:

Gráða: I-II

Frá Efraskarði er stefnan tekin á Vatnadalsundir Litlahorni, sem er í tæplega 700 m. hæð yfir sjávarmáli. Þaðan er haldið upp á Litlahorn og stefnan þaðan tekin á hrygg Skarðshyrnu en hann blasir við ofan af Litlahorni. Haldið er upp hrygginn allt upp á tind

Skarðshyrnunnar í 946 m. hæð. Þaðan er stuttur spölur upp á Heiðarhorn. Sé lagt til atlögu við þessa leið er nauðsynlegt yfir sumartímann að hafa línu, öryggishjál, sling og karabínur, en ef farið er að vetri til þarf að auki snjóanker, mannbrodda, ísskrúfur, og að sjálfsögðu ísexi. Reikna má með að ferðin taki 3-5 klukkutíma. Þá má benda á ókennuð lönd, bæði austan við og vestan. Að vestanverðu eru nokkrar mjög erfiðar leiðir, en að austan eru þær öllu léttari.

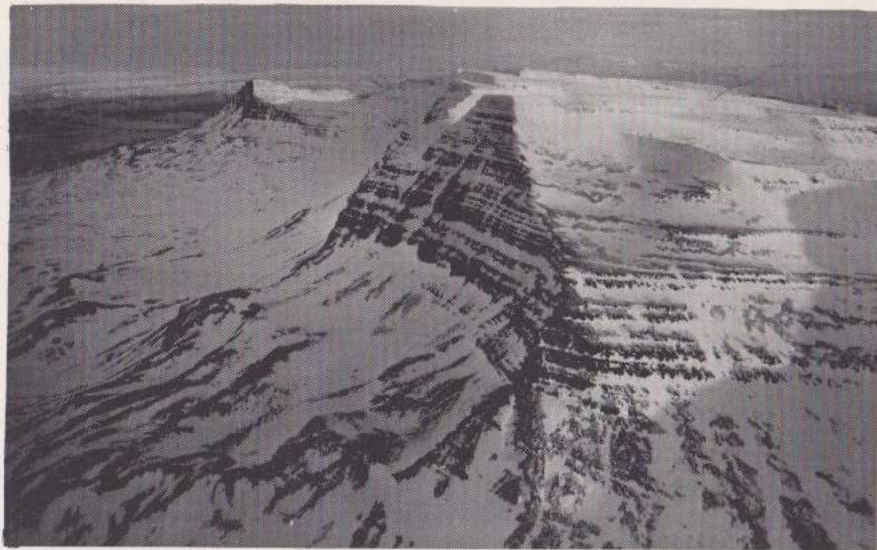
Nr. 6: Norðurhlíðar Skarðsheiðar:

Gráða: I

Norðurhlíðar Skarðsheiðar eru að miklu leyti ókannað land, en það má þó nefna tvær leiðir, sem farnar hafa verið. Báðar eru þær rétt austan við Skessuhorn. Hér er um að ræða tvær snjóbrekkur, hlið við hlið, og er töluverð snjóflóðahætta í þeim báðum. Þessar leiðir eru yfirleitt ekki farnar að sumarlagi. Gengið er frá Horni í Skorradal,

Krikinn austan Skessuhorns. Skessuhorn til hægri.

Loftmynd af Skarðsheiði tekin vestan frá. Næst er Heiðarhorn með hina hrikalegu NV-hlíð. Skessuhorn í fjarska.

austan við Hornsá upp í kverkina undir hlíðinni, þaðan er tekin stefnan upp á Skarðsbrún. Þessar leiðir eru eins og áður sagði aðeins farnar að vetrarlagi og er þá nauðsynlegt að hafa meðferðis ísexi, mannbrodna, snjóanker, líflínu og belti. Reikna má með því að ferðin taki 3-5 klukkutíma. Af heiðarbrúninni er síðan hægt að velja sér hinar ýmsu leiðir til niðurgöngu.

Nr. 7: Súlnárdalsleið að Skessuhorni:

Gráða: I-II+

Þetta er leið sem oft er farin þegar Skessuhorn hefur verið klifið, þ.e.a.s. haldið er hrygginn af Skessuhorni á leiðis yfir heiðina. Þá er um þrjá möguleika að ræða. Hægt er að leggja til atlgöngu við sjálfan hrygginn í framhaldi Skessuhorns-hryggs, en hann er mjög brattur og erfiður uppgöngu, sennilega illfær yfir sumartímann. Að vetri má ætla að hann sé gráðaður II+ og er nauðsynlegt að hafa allan aukabúnað, svo sem tvær ísaxir,

mannbrodda, líflínu, belti, snjóanker, sling og öryggishjálms svo eitthvað sé nefnt. Síðan er hægt að fara lænu utan til í hryggnum, sem er brött og gerir kröfu til sama búnaðar og hryggleiðin. Í sambandi við þessa leið er rétt að benda á að þar eru einungis fyrir vana vetrarfjallamenn. Síðasti og jafnframt auðveldasti möguleikinn er að halda upp í lægsta punkt heiðarinnar þar sem engar sérstakar hindranir eru á vegi nema hvað snjóflóðahætta er þar mikil. Af brún heiðarinnar er síðan hægt að halda niður Súlnárdalinn niður að Efraskarði. Ferð þessi tekur 1-3 tíma eftir atvikum.

Að síðustu má svo nefna Norðurvegg Heiðarhorns, sem aldrei hefur verið klifinn, en erfiðleikarnir við hann eru sennilega svipaðir og í Norðvesturvegg Skessuhorns, sem getið var um í síðasta hefti.

Helgi Benediktsson.
Sighvatur Blöndahl

Blacks of Greenock

Alaskan II

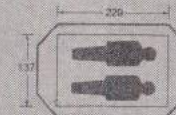
An improved version of this rugged tent where the key to its great strength and rigidity is in the pole structure. Adjustable alloy ridge pole is supported at front and rear by strong alloy angle poles which are sprung into position, their feet locating in rings attached to the groundsheet.

Inner tent of siliconed nylon has three way zipped front door with mesh ventilators, zipped access to rear bell (so useful for storage) and P.V.C. tray groundsheet.

Flysheet in Forest Green P.U. nylon, which can be erected first, has two side guys either side and all round rock/snow valance of unproofed nylon. The sleeve ventilators with mesh inserts at front and rear can be sealed off with nylon ties and, with door toggled back, there is adequate protection to cook in the lee. Flysheet and inner tent are fully flame retardant.

Inner Tent Size: 229 x 137cm (7'6" x 4'6")
Height at Front: 114cm (3'9") sloping to 91cm (3') at rear
Weight: 4.6kg (10 lb 4 oz)
Packed Size: 61 x 18cm dia (2' x 7")

Alaskan II

Above: Alaskan II Below: Mountain Tent with Flysheet

Fréttapistill

Kæru lesendur. Alpaklúbburinn hefur ákveðið að taka upp þá nýjung að birta fréttir um þær merkisferðir klúbbsmeðlima, sem þeir fara fyrir utan ÍSALPferðir. Mun fréttapistill þessi birtast í hverju blaði upp frá þessu, ef þess er kostur, þ.e.a.s. ef fréttir verða nægilega margar. Er þá helst minnst á klifurferðir í þessu sambandi. Eru félagar vinsamlegast beðnir um að hafa samband við Snævarr Guðmundsson eða aðra úr ritnefnd, t.d. á Opnum húsum, ef þeir fara einhverjar leiðir og þá sérstaklega ef um nýjar klifurleiðir er að ræða.

Þann 6. janúar síðastliðinn klifu 2 félagar ÍSALP nýja stutta leið rétt hjá bænum Esjubergi undir Esju. Þeir Torfi Hjaltason og Snævarr Guðmundsson fóru hana báðir "sóló". Er þarna um að ræða ísfoss, en í honum voru tveir snjóskaflar, en annars nokkuð löng og brott íshöft. Ástand fossins var frekar slæmt og er leiðin nokkuð opin. Meðalhalli leiðarinnar er í kringum 55° og telst fossinn af III. gráðu Lengd leiðarinnar er um 70 metrar.

Þriðja tilraun til að klífa NV-vegg Skessuhorns var gerð 3.2.

Alpaferðir

Hafi menn hugsað sér að skreppa í Alpana í sumar fer hver að verða síðastur að ákveða sig. Því þótti rétt að tína saman nokkra punkta mönnum til hagræðis og leiðbeininga. Möguleikarnir eru auðvitað ótæmandi, en þau svæði sem íslenskir fjallgöngumenn hafa aðallega leitað á eru Berner

síðastliðinn. Áttu þar í hlut Hermann Valsson og Jón Þór Ólafsson, en þeir þurftu að hætta við vegna myrkurs og voru þá komnir 150 m. upp í vegginn. Fleiri voru í þessari ferð, en þeir fóru á fjallið eftir léttari leiðum.

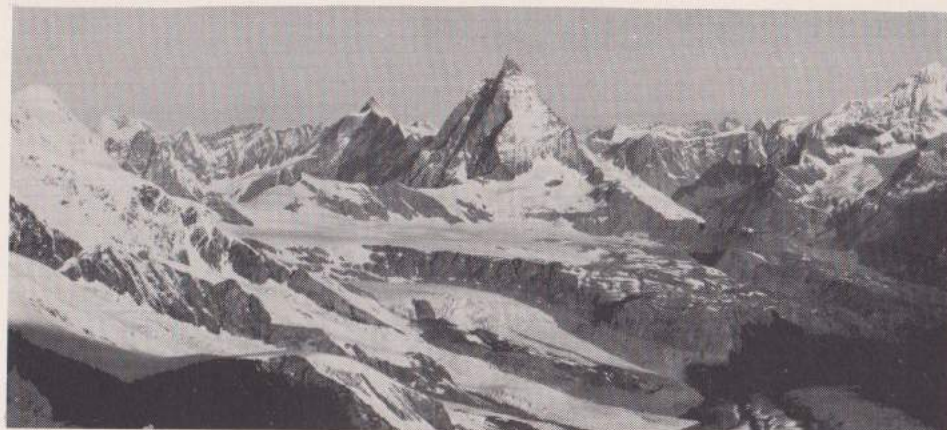
Í janúarmánuði síðastliðnum fóru tveir félagar ÍSALP, þeir Erlingur Thoroddsen og Sigurður Gunnarsson, til Skotlands á vetrarfjallamennskunámskeið. Nánar tiltekið í Glenmore Lodge. Námskeiðið tók viku og létu þeir félagar vel af kennslu og aðbúnaði öllum. Slæmar klifuraðstæður voru að vísu til бага, því ekki var hægt að fylgja programminu til fullnustu.

Að lokum kemur hér ein snjóflóðasaga. Það var 10. febrúar sem 9 félagar klúbbsins voru á ferð á jafnsakleysislegum stað og Húsmúla í Hengli. Þór þá af stað snjóflóð þar sem þeir voru staddir í 20-30° bratta. Allir sluppu þeir ómeiddir úr flóðinu, en hér var á ferðinni blautasnjóflóð og var það 2 m. á þykkt þar sem mest var. Flóðið var um 300 m. breitt og skreið niður um 60 m. Já, það er aldrei of varlega farið.

Tekið saman af Snævarri Guðmundssyni.

Oberland-svæðið í Mið-Sviss, Zermatt-svæðið í Suður-Sviss og Chamonix-svæðið í Austur-Frakklandi. Auk þess mátti nefna Gross Glogner-svæðið í Austurríki, en þangað hefur eitthvað verið farið.

Þessi svæði hafa öll eitthvað sér til ágætis. Í nágrenni Zermatt

Úr Ölpunum - Matterhorn fyrir miðri mynd.

eru fræg fjöll eins og Matterhorn, Monta Rosa, Weisshorn, og Dom, svo einhver séu nefnd. Á Berner Oberland-svæðinu eru fjöll eins og Eiger, Jungfrau, Mönch og Finisterraarhorn svo einhver séu nefnd og loks á Chamonix-svæðinu eru fjöll eins og Mont Blanc, Grandes Jorasses og Les Courtes svo einhver séu nefnd. Flest þessara fjalla eru yfir 4000 metra há og hæst þeirra er auðvitað Mont Blanc 4807 m. að hæð og er jafnframt hæsta fjall Evrópu.

Fyrir unga, fjárlitla fjallamenn frá Íslandi er það einn hlutur sem stingur nokkuð í augun við samannburð á þessum svæðum, en það er kostnaðurinn. Chamonix-svæðið er til muna ódýrara heldur en bæði svæðin í Sviss, enda hefur Sviss jafnan haft það orð á sér að vera dýrasta land veraldar. Sem dæmi um verðlagið í Sviss, eða öllu heldur svissnesku Alpakofunum, þá kostar venjuleg máltíð með einni dógs af kók eða bjór um 10 þúsund krónur á sama tíma og þetta kostar 5-6 þúsund krónur í frönsku Ölpunum.

Mjög góðar leiðsögubækur eru til um öll þessi svæði og eru bækur þær sem breski Alpaklúbburinn hefur látið þýða úr þýsku og frönsku sennilega aðgengilegastar fyrir Íslendinga, þ.e.a.s. Guide-

bók fyrir Berner Oberland, Penninger Alps og Mont Blanc-svæðið. Þá eru til mjög góð landakort af öllum þessum svæðum fyrir lítinn pening.

Einfaldasta leiðin til að komast í Alpana, fyrir utan það að fljúga alla leið, sem er töluvert dýrt, er að fljúga með Flugleiðum til Luxemborgar og annað hvort taka saman bílaleigubíl, sé um nokkra saman að ræða, eða bara taka járnbrautarlest, þótt það sé engin skemmtireisa. Á almennu sérfergjaldi kostar flugfarið til og frá Luxemborg 190 þúsund krónur, en þá geta menn dvalið 6 til 30 daga á staðnum. Síðan væri hægt að taka dæmi af litlum fólksbíl, t.d. Volkswagen POLO, sem fjórir gætu með þokkalegu móti ferðast í. Þá kostar hann um 65 þúsund krónur á viku með ótakmörkuðum akstri og öllum tryggingum. Við þessa upphæð bætist svo bensín, sem er óveruleg upphæð. Lestarfarið kostar fram og tilbaka um 50 þúsund krónur á mann.

Ef menn óska nánari upplýsinga geta þeir snúið sér til undirritaðs eða manna í stjórn klúbbsins, sem geta vísað á menn, sem til þekjja.

Sighvatur Blöndahl

Skárri tækniorð

Við höfum fengið tækniorðin í fjallamennsku að láni úr erlendum málum (ensku-frönsku).

Í mörgum tilvikum hafa íslensk orð fallið eðlilega að þessum tækniorðum. Flestir nota þau án umhugsunar. T.d. skulu nefndir fleygar, hnetur, ísskrúfur, áttur og snjóakkeri. Lína, vaður, broddar og axir og sögnin að síga eru gümúl orð yfir hluti eða athöfn, sem merkir nú það sama og áður.

Þótt ég sé ekki mikill málvönd-unarmaður, finnst mér óþægilegt að heyra eða nota orð eins og pitch, sling, karabínu, bívakk o.fl.

Ef finna á orð í staðinn verða þau að vera stutt, þjál og ekki kauðaleg, sbr. tengifetilinn fyrir kúplingu í bíl.

Ég vil koma á framfæri nokkrum til-lögum - a.m.k. til umræðu.

Pitch - klifur milli tveggja megintrygginga - gæti kallast skorpa.

Gamalþekktar karabínur heita lásar og lykkjur til trygginga (sling) kallast bara lykkjur. Þá mætti kalla prussiklykkjur feta til aðgreiningar.

Og loks blessað bívakkíð. Hvað með var? "Við vorum í vari - varið var ótryggt og lélegt", segðu menn þá í staðinn fyrir "Við bívökkuðum - bívakkíð var lélegt".

Að endingu: "Fixaðar" línur eru ágætlega fastar.

Ari T. Guðmundsson.

Styrktaraðilar

PLASTPRENT HF.

Höfðabakka 9, sími 85600

ÓLAFUR ÞORSTEINSSON OG CO. HF.

Vatnagördum 4, sími 85044

RADIÓBÚÐIN

Skipholti 19, sími 29800

FORMPRENT

Hverfisgötu 78, sími 25960

Ferðir og fundir ÍSALP

Miðvikudagur 12/3: Opið hús:
Sýndar verða myndir frá Skessuhorni.

Laugardagur 15/3-sunnudagur 16/3:
Snjóklifurnámskeið á Skessuhorni:
Leiðbeinendur: Arngrímur Blöndahl, Birgir Jóhannesson. Forgang hafa þeir, sem ekki hafa áður verið á snjóklifurnámskeiði. Fjöldi takmarkast við 12. Þeir sem vilja nota ferðina til annarra æfinga eru velkomnir.

Miðvikudagur 19/3: Opið hús:
1. Guttormur B. Þórarinnsson sýnir myndir af fjalla- og jöklaferðum, m.a. af Heklu og Eyjafjallajökli.
2. Kvikmynd Ferðamálaráðs: Landið er fagurt og frítt.
3. Rætt um ferðina á Eyjafjallajökul.

Föstudagur 21/3-sunnudagur 23/3:
Eyjafjallajökull:
Fararstjóri: Jón E. Rafnsson, sími 75311. Þátttaka í vetrarnámskeið Ísalp skilyrði fyrir þátttöku í þessari ferð.

Miðvikudagur 26/3: Opið hús:
Kynning á snjóhúsagerð. Umsjón Einar Hrafnkell Haraldsson.

Miðvikudagur 2/4: Opið hús:

Miðvikudagur 9/4: Opið hús:
Rætt um Ísfossaferðina.

Sunnudagur 13/4: Ísfossaferð:
Fararstjóri: Torfi Hjaltason.

Miðvikudagur 16/4: Opið hús:
Ari Trausti Guðmundsson ræðir um og sýnir myndir frá Kverkfjöllum og Grímsvötnum.

Miðvikudagur 23/4: Opið hús:
Sigfús Gunnarsson sýnir myndir

frá Kilimanjaroferð sinni. Rætt um Botnssúlanaferðina.

Laugardagur 26/Sunnudagur 27/4:
Botnssúlur:
Nánar ákveðið síðar.

Miðvikudagur 30/4: Opið hús:
Björn Vilhjálmsson stjórnar umræðum um íslenskun hugtaka og erlendra tækniorða í klifri. Rætt um Esjuferðina.

Sunnudagur 4/5: Eilífsdalur í Esjunni:
Fararstjóri: Hreinn Magnússon. Nánar auglýst síðar.

Miðvikudagur 7/5: Opið hús:
Torfi Hjaltason sýnir myndir frá Öræfajökli og Tindfjöllum. Rætt um ferðina á Kolbeinsstaða-fjall.

Föstudagur 9/Sunnudagur 11/5:
Kolbeinsstaðafjall:
Fararstjóri: Magnús Guðmundsson. Þátttaka bundin við vana fjallamenn.

Miðvikudagur 14/5: Opið hús:
Ingvar Teitsson spjallar um mat og næringargildi hans.

Miðvikudagur 21/5: Opið hús:
Guðlaugur Þórðarson sýnir myndir úr skíðaferð í Kverkfjöll og á Vatnajökli. Rætt um Tindfjallalaferðina.

Laugardagur 24/Mánudagur 26/5:
Tindfjöll:
Fararstjóri: Ingvar Teitsson.

REPRÓ
OFFSETVINNA
PRENTHÖNNUN

HVERFISGÖTU 78

25210

VÖRUR SEM VANDAÐ ER TIL

Paraboot - Galibier

SKÁTABÚÐIN

SÉRVERSLUN
FYRIR
FJALLA- OG
FERÐAMENN.

SNORRABRAUT 58 SÍMI 12045

Rekin af Hjálparsveit Skáta Reykjavík